

MATEUSZ HAMERSKI HANDEL, USŁUGI PPOŻ.

UL. KORONOWSKA 49 85-405 BYDGOSZCZ

@: hamerski.mateusz@gmail.com tel.: 501143100

NIP: 9532520621

Wprowadzam do obowiązkowego stosowania:

.....
/data i podpis osoby uprawnionej/

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

dla

AKADEMII MUZYCZNEJ IM. FELIKSA NOWOWIEJSKIEGO

PRZY UL. ST. STASZICA 3,5,7, H. KOŁŁATAJA 12

W BYDGOSZCZY

Spis treści

1. Karta aktualizacji	3
2. Postanowienia ogólne	4
3. Charakterystyka pożarowo-techniczna obiektu.....	7
3.1 Klasyfikacja budynku i ilość osób mogących przebywać w budynku.....	8
3.2 Odległość od obiektów sąsiadujących	8
3.3 Parametry pożarowe występujących substancji palnych.....	8
3.4 Gęstość obciążenia ogniowego w obiekcie ze względu na podział na strefy pożarowe	10
3.5 Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych.....	10
3.6 Podział obiektów na strefy pożarowe.....	10
3.7 Klasa odporności pożarowej budynku oraz odporność ogniowa i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych	10
3.8 Miejsce zbiórki do ewakuacji.....	10
3.9 Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych.....	10
3.10 Drogi pożarowe	11
3.11 Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.....	11
4. Wyposażenie obiektu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.....	12
4.1 Urządzenia przeciwpożarowe	12
4.2 Podręczny sprzęt gaśniczy	12
4.3 Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynności konserwacyjne	14
4.4. System sygnalizacji pożarowej	27
5. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.....	28
5.1 Warunki ewakuacji	29
5.2 Sposób prowadzenia ewakuacji.....	29
5.3 Ewakuacja ludzi	30
5.4 Praktyczne sposoby sprawdzenia ewakuacji.....	31
6. Potencjalne źródła powstawania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania.....	32
7. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.....	33
8. Zasady oznakowania dróg komunikacyjnych i pomieszczeń dla potrzeb ewakuacji	35
9. Zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo	36
10. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi	43
11. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami	45
12. Instrukcja alarmowania.....	46
13. Przepisy w zakresie ochrony ppoż.	47
14. Załącznik nr 1 Terminy przeglądu sprzętu p.poż/inne.....	48

1. Karta aktualizacji

Lp.	Data aktualizacji	Zakres aktualizacji	Osoba dokonująca aktualizacji
1.	06/2018	OPRACOWANIE INSTRUKCJI	INSP. DS PPOZ. MATEUSZ HAMERSKI
2.	07/2020	AKTUALIZACJA INSTRUKCJI	INSP. DS PPOZ. MATEUSZ HAMERSKI
3.	07/2022	AKTUALIZACJA INSTRUKCJI	INSP. DS PPOZ. MATEUSZ HAMERSKI INSP. DS PPOZ. MAGDALENA BARANOWSKA

2. Postanowienia ogólne

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego jest podstawowym dokumentem w obiekcie ujmującym całościowo zagadnienia związane z zapewnieniem przestrzegania warunków ochrony przeciwpożarowej przez pracowników oraz określającym zasady postępowania na wypadek pożaru.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 869 z późn. zm.), zarządca zapewniając ochronę przeciwpożarową obowiązany jest w szczególności:

1. przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
2. wyposażyć budynek, obiekt lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
3. zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
4. przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
5. ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z późn. zm.) nakłada na właściciela obowiązek wykonania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zawierającą:

- warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem,
- określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 1. powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 2. odległości od obiektów sąsiadujących,
 3. parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 4. występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 5. kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 6. lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 7. podziału obiektu na strefy pożarowe,
 8. warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,

9. miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 10. wskazania dojść do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 11. hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 12. dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony,
- wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają w oświadczeniu własnoręcznym podpisem, które powinno być włączone do akt osobowych pracownika. Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektu.

Odpowiedzialność karna

Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisów o ochronie przeciwpożarowej do zapewnienia warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu lub terenu, nie dopełnia obowiązków polegających na:

- 1) zapewnieniu osobom przebywającym w obiekcie lub na terenie odpowiednich warunków ewakuacji,
- 2) wyposażaniu obiektu lub terenu w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) utrzymywaniu urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej,
- 4) umieszczeniu w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych oraz wymaganych informacji,
- 5) oznakowaniu obiektu odpowiednimi znakami bezpieczeństwa,
- 6) utrzymywaniu dróg pożarowych w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej,
- 7) zapewnieniu usuwania zanieczyszczeń z przewodów dymowych i spalinowych,
- 8) zachowaniu pasa ochronnego o szerokości minimum 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej, wokół placów składowych, składowisk przy obiektach oraz przy obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej,
- 9) przestrzeganiu zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego podczas zbioru, transportu lub składowania palnych płodów rolnych,
- 10) zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów w lesie poprzez wykonywanie wymaganych zabiegów ochronnych, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

Przedmiotową instrukcję należy poddawać okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej (podstawa prawna Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719 z późn. zm.)

Instrukcja nie obejmuje zagadnień dotyczących prawidłowości pod względem rozwiązań technicznych i zastosowanych urządzeń i zabezpieczeń przeciwpożarowych w przedmiotowym obiekcie, ponieważ nie wchodzi to w zakres niniejszej instrukcji.

Wszelkie wytyczne ochrony przeciwpożarowej opisanego budynku powinny być uzgodnione przez właściciela z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

3. Charakterystyka pożarowo-techniczna obiektu

Budynek zlokalizowany jest przy ulicy Staszica 3,5,7 i Kołłątaja 12 w Bydgoszczy. Dom przy ul. Staszica 3 pełni funkcję dydaktyczną oraz mieszkaniową i jest ściśle powiązany z budynkiem sąsiednim, zlokalizowanym przy ul. Staszica 5. Składa się on z dwóch części - frontowej przeznaczonej na pokoje dla studentów i kadry dydaktycznej oraz oficyny pełniącej funkcje sali koncertowej z pomieszczeniami przynależnymi.

W obiekcie frontowym w piwnicy zlokalizowano pomieszczenia magazynowe i techniczne, węzły sanitarne oraz węzeł cieplny. Parter obejmuje pomieszczenia pomocnicze (szatnia, hall) obsługujące sale koncertową oraz pokoje mieszkalne. Funkcje te są rozdzielone przejazdem komunikującym podwórze z ulicą. Pomieszczenia na piętrach I i II oraz poddaszu to pokoje mieszkalne z łazienkami, przeznaczone dla kadry dydaktycznej i gości. Dodatkowo na I piętrze występuje pomieszczenie kuchenne i gospodarcze a na II kuchnia. W obiekcie oficynowym, w częściowym podpiwniczeniu znajdują się pomieszczenia magazynowe, parter zajmuje sala koncertowa z przynależną garderobą, węzłem sanitarnym i magazynkiem podręcznym. Na piętrze zlokalizowano pomieszczenia magazynowe. Sala koncertowa ma wysokość dwóch kondygnacji. Nad nią występuje pomieszczenie techniczne.

Budynek przy ulicy Staszica 5 pełni funkcję mieszkaniową - domu studenckiego, a część I piętra funkcje dydaktyczne i jest ściśle powiązany z budynkami sąsiednimi. W piwnicy zlokalizowano pomieszczenia magazynowe, pralnię, suszarnię oraz węzeł cieplny. Parter obejmuje pokoje mieszkalne, kuchnię, świetlicę i węzeł sanitarny. Na I piętrze występują pokoje mieszkalne, węzeł sanitarny oraz od strony budynku nr 7 pomieszczenia dydaktyczne. Na wyższych piętrach usytuowane są pokoje mieszkalne z kuchnią i zapleczem sanitarnym.

Budynek przy ulicy Staszica 7 w całości pełni funkcję dydaktyczną i jest powiązany z obiektem sąsiadującym na ul. Kołłątaja 12. W piwnicy zlokalizowano salę konsumpcyjną, hall, pomieszczenia magazynowe i węzeł sanitarny. Parter obejmuje pokoje dydaktyczne, szatnię, portiernię oraz hall, świetlicę i węzeł sanitarny. Na wyższych piętrach usytuowane są również pokoje dydaktyczne.

Budynek przy ulicy Kołłątaja 12 w przeważającej części (poza poddaszem) pełni funkcję dydaktyczną. W piwnicy zlokalizowano bar szybkiej obsługi z zapleczem, magazyny, pom. warsztatowe, pomocnicze i węzeł cieplny. Parter i piętra obejmują pokoje dydaktyczne oraz węzły sanitarne. Na poddaszu natomiast występują pokoje mieszkalne przynależne do domu studenckiego, również z węzłem sanitarnym.

Odległość do najbliższej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej przy ul. Pomorskiej 16 wynosi około 1,3 km, czas dojazdu do budynku wynosi poniżej 4 minut.

W budynku i na terenie przyległym *nie* są prowadzone procesy technologiczne z użyciem materiałów mogących wytworzyć mieszaniny wybuchowe lub w których materiały takie są magazynowane.

Parametry obiektu dla którego opracowywana jest niniejsza Instrukcja, przedstawiają się następująco:

- powierzchnia mieszkalna: 1780,90 m²
- powierzchnia dydaktyczna: 2398,30 m²
- powierzchnia całkowita: 4179,20 m²
- powierzchnia sali koncertowej (Staszica 3): 801,70 m²
- wysokość budynku: ok. 15m - budynek średniowysoki
- ilość kondygnacji: 5 (jedna podziemna)

Analiza zastosowanych materiałów konstrukcyjnych:

- fundamenty: ławy fundamentowe betonowe, żelbetowe

- ściany zewnętrzne: wykonane z cegły ceramicznej na zaprawie cementowo - wapiennej

- stropy: belki stalowe z przestrzenią między belkową wypełnioną płytami prefabrykowanymi opartymi na półkach dolnych (nad piwnicą), stropy drewniane, belkowe wzmocnione układem stropu na belkach stalowych z kształtowników żelbetowe (międzykondygnacyjne)
- schody: żelbetowe, monolityczne

3.1 Klasyfikacja budynku i ilość osób mogących przebywać w budynku

Kategoria zagrożenia ludzi **ZL I, ZL III i ZLV.**

ZL I - sala koncertowa

ZL III - w czasie użytkowania obiektu do celów dydaktycznych

ZL V - dom studenta

W budynku na co dzień przebywać będą pracownicy biurowi i personel techniczny, studenci oraz wykładowcy poszczególnych przedmiotów. Szacuje się, że jednocześnie może przebywać w budynku około: stałego personelu: dydaktyka 9 osób, pracownicy biurowi i obsługa: 6 osób. Nauczyciele akademicki i studenci przebywać będą tutaj rotacyjnie i w czasie zmiennym. Liczba studentów do 50 osób.

Ilość miejsc w domu studenta: 62.

Sala koncertowa: 150 osób.

3.2 Odległość od obiektów sąsiadujących

Budynek Akademii Muzycznej jest w ścisłej zabudowie miejskiej i przylega bezpośrednio do innych budynków kategorii ZL.

3.3 Parametry pożarowe występujących substancji palnych

Zagrożenie pożarowe związane jest z właściwościami fizykochemicznymi stosowanych materiałów palnych, ich stanem skupienia, hermetycznością układów, rodzajem i ilością instalacji itd. Dlatego zagrożeniem pożarowym nazywa się wszystkie czynniki i okoliczności, które stwarzają sprzyjające warunki do powstania pożaru i jego rozprzestrzeniania się, a także tworzenia się gazów i dymów toksycznych zagrażających życiu ludzi.

Na terenie budynku występują następujące materiały palne:

- papier,
- tworzywa sztuczne,
- drewno i elementy drewnopochodne.

Materiałów niebezpiecznych pożarowo nie przechowuje się na klatkach schodowych, korytarzach, drogach ewakuacyjnych oraz w innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych.

Materiały niebezpieczne pożarowo - rozumie się przez to następujące materiały niebezpieczne:

- a) gazy palne,
- b) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C),
- c) materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
- d) materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
- e) materiały wybuchowe i pirotechniczne,
- f) materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
- g) materiały mające skłonności do samozapalenia

Parametry niektórych substancji palnych

Papier (tektura).

Papier i tektura są to wyroby pochodne z drewna i makulatury oraz różnego rodzaju tkanin.

Papier i tektura są materiałami palnymi. W zależności od warunków składowania papier należy do materiałów łatwo lub trudno zapalnych, przy czym papier złożony luźno jest łatwopalny i pali się dość szybko, a zwinięty w belach jest trudno zapalny i pali się bardzo powoli. Do mniej zapalnych, tj. średnio zapalnych należy tektura. Temperatura zapalenia papieru wynosi 300 do 360°C.

Papier w końcowej postaci spalania posiada podobne właściwości jak drewno, z tą jednak różnicą, że ulega zapaleniu przy niższej temperaturze objawiając się większą intensywnością spalania, wydzielaniem większej ilości energii oraz dymów.

Papier składowany bez należytego porządku i ładu jest potencjalnym czynnikiem rozprzestrzeniania się pożaru. **W przypadku powstania pożaru papier należy gasić wodą, pianą gaśniczą lub proszkiem typu ABC.**

Tworzywa sztuczne.

Ze względu na surowiec, jaki użyty zostaje do produkcji tworzyw sztucznych, niektóre gatunki tworzyw sztucznych są palne.

Temperatura zapalenia się tworzyw sztucznych palnych uzależniona jest od rodzaju tworzywa i waha się w granicach od 120°C (celuloid) do 800°C. Wartość cieplna tworzyw sztucznych wynosi około 4,5 Mcal/kg. Większość tworzyw sztucznych palnych spala się bardzo szybko powodując gwałtowny rozwój pożaru oraz wybuchów ognia i intensywny wzrost temperatury. Wybuchające płomienie lub lekkie eksplozje mogą w czasie pożaru powodować nieobliczalne następstwa.

W czasie palenia się tworzyw sztucznych występuje silne wydzielanie się dymu oraz trujących substancji gazowych, które są szkodliwe dla organizmu ludzkiego. Oprócz gazów trujących w czasie spalania się tworzyw sztucznych wydzielają się również gazy żrące, które mogą powodować obrażenia skóry, a nawet rany na nieosłoniętych powierzchniach ciała. Palące się i ściekające krople mogą spowodować ciężkie i bolesne oparzenia. **W przypadku powstania pożaru tworzywa sztuczne należy gasić pianą gaśniczą, proszkiem lub dwutlenkiem węgla.**

Drewno i materiały drewnopochodne.

Drewno należy do materiałów palnych. Parametry fizykochemiczne drewna zależą głównie od stopnia zawilgocenia. Ciężar właściwy (sosna) wynosi ok. 1,5 g/cm³

Udział procentowy pierwiastków, w całkowicie suchym drewnie, jest następujący:

- ✓ węgiel - 49,5 %,
- ✓ wodór - 6,3%,
- ✓ tlen i azot 44,2 %.

Pod względem chemicznym drewno posiada następujące składniki:

- ✓ celulozę,
- ✓ ligninę,
- ✓ żywicę,
- ✓ substancje azotowe oraz mineralne itp.

Samo zjawisko palenia się zachodzi na powierzchni zewnętrznej drewna, a pali się początkowo przeważnie nie samo drewno, lecz wydzielające się z niego (na skutek działania temperatury) różne gazy i pary. W skład tych gazów i par wchodzi:

dwutlenek węgla CO₂

tlenek węgla CO

metan CH₄

wodór H₂.

Wymienione gazy mają ujemny wpływ na organizm ludzki i stanowią największe niebezpieczeństwo w czasie palenia się drewna w pomieszczeniach zamkniętych.

Do wyrobów drewnopochodnych zalicza się przede wszystkim płyty pilśniowe, wiórowe i sklejki. W podanej kolejności materiały te są podatne na zapalenie, przy czym podatność na zapalenie płyt pilśniowych jest większa niż materiału wyjściowego.

W przypadku powstania pożaru drewno należy gasić wodą, pianą gaśniczą lub proszkiem typu ABC.

3.4 Gęstość obciążenia ogniowego w obiekcie ze względu na podział na strefy pożarowe

Dla budynków zakwalifikowanych do ZL gęstości obciążenia ogniowego nie wyznacza się.

3.5 Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych

W budynku oraz na terenach zewnętrznych nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

3.6 Podział obiektów na strefy pożarowe

Budynek stanowi jedną strefę pożarową z wydzielonymi pożarowo klatkami schodowymi.

3.7 Klasa odporności pożarowej budynku oraz odporność ogniowa i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych

Wymagana klasa odporności pożarowej „B”.

Klasę odporności ogniowej elementów budynku określa poniższa tabela:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop	ściana zewnętrzna	ściana wewnętrzna	przekrycie dachu
	"B"	R 120	R 30	R E I 60	E I 60 (o-i)	E I 30

Wszystkie elementy budynku wykonano z materiałów nierozprzestrzeniających ognia.

W budynku zastosowano następujące materiały konstrukcyjne związane ze ścianami oddzielenia przeciwpożarowego:

3.8 Miejsce zbiórki do ewakuacji

Miejsce zbiórki do ewakuacji wyznaczono przed budynkiem po drugiej stronie ulicy Staszica.

3.9 Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

Budynek wyposażony w podstawowe instalacje użytkowe. Przewody instalacyjne urządzeń wykonane z materiałów niepalnych.

Budynek jest wyposażony w instalacje:

- wody użytkowej,

- kanalizacji sanitarnej,
- energii elektrycznej - w budynku główny wyłącznik prądu znajduje się przy klatce schodowej na parterze (Staszica 5),
- centralnego ogrzewania,
- teletechniczną,
- odgromową,
- wentylacji mechanicznej i klimatyzacji.

Przepusty instalacyjne w elementach oddzielenia przeciwpożarowego posiadają klasę odporności ogniowej (EI) wymaganą dla tych elementów.

Instalacje i urządzenia elektroenergetyczne zabezpieczone bezpiecznikami i wyłącznikami.

Przewody i kable wraz z zamocowaniami stosowane w systemach zasilania i sterowania urządzeniami służącymi ochronie przeciwpożarowej powinny zapewniać ciągłość dostawy energii elektrycznej w **warunkach** pożaru poprzez wymagany czas działania urządzenia przeciwpożarowego, jednak nie mniejszy niż 90 minut.

3.10 Drogi pożarowe

Do budynku zapewniony jest dojazd drogą publiczną ul. Staszica i Kołłątaja.

3.11 Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Obiekt wymaga zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru w ilości 20dm³/s.

4. Wyposażenie obiektu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym

4.1 Urządzenia przeciwpożarowe

- hydranty wewnętrzne,
- hydranty zewnętrzne,
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu – lokalizacja: na parterze na korytarzu
- drzwi przeciwpożarowe,
- instalacja odgromowa,
- instalacja oddymiania klatki schodowej,
- oświetlenie awaryjne,
- system sygnalizacji pożarowej,

4.2 Podręczny sprzęt gaśniczy

Przy doborze i rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy uwzględnić wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 ze zmianami).

Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne lub przewoźne, spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przy-padać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, nie chronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - a) zaliczonej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
 - b) PM, o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
 - c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem,
- 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt. 1, z wyjątkiem zaliczonej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

UWAGA: Nie wolno gasić przy pomocy hydrantu wewnętrznego oraz gaśnic pianowych i płynowych urządzeń elektrycznych pod napięciem.

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:

- przy wejściach do budynków,
- na klatkach schodowych,
- na korytarzach,
- przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz,
- w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
- w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek do najbliższej gaśnicy, nie powinna być większa niż 30 m,
- do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

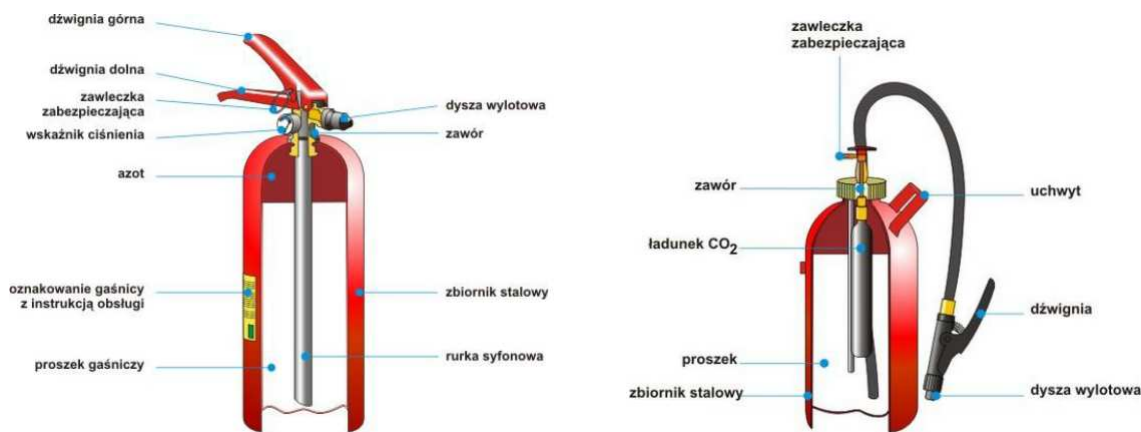
Miejsca usytuowania sprzętu oznakować zgodnie z Polską Normą.

Ww. urządzenia i sprzęt poddawane są przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przez uprawnione firmy raz w roku lub wg. zał. nr 1.

Zasady użycia sprzętu gaśniczego

Gaśnice proszkowe.

Gaśnice i agregaty proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerywającym) proces palenia, będącym reakcją chemiczną. Proszki grupy ABC przeznaczone są do gaszenia pożarów materiałów stałych, cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu.

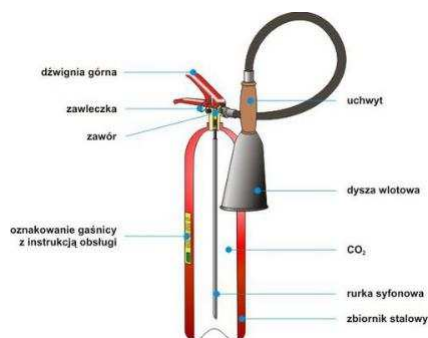

Sposób użycia gaśnicy proszkowej: wyciągnąć zawleczkę; nacisnąć dźwignię zaworu; skierować strumień środka gaśniczego do ogniska pożaru

Gaśnice śniegowe.

Gaśnice i agregaty śniegowe przeznaczone są do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych, gazów (np. metan, propan, acetylen) oraz pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej tlenem.

Zabrania się gaszenia tymi gaśnicami palącej się na człowieku odzieży.

Sposób użycia gaśnicy śniegowej: wyciągnąć zawleczkę, uruchomienie gaśnicy śniegowej następuje przez otwarcie zaworu szybko otwieralnego butli; strumień środka gaśniczego skierować do ogniska pożaru. Strumień kierujemy trzymając wąż za specjalny drewniany uchwyt chroniący przed odmrożeniem.

Gaśnice płynowe

Przeznaczone są do gaszenia pożarów ciał stałych, np. tworzyw sztucznych, tkanin, papieru, drewna oraz cieczy palnych. Działanie gaśnicze polega na schłodzeniu palącego się materiału oraz na odcięciu dopływu powietrza do strefy spalania.

Sposób użycia: wyciągnąć zawleczkę, wcisnąć ręką zbijak, nacisnąć dźwignię końcówki węża i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia. Zabrania się gaszenia tymi gaśnicami urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem.

Hydranty wewnętrzne

Hydrant wewnętrzny to urządzenie przeciwpożarowe umieszczone na sieci wodociągowej wewnętrznej, umożliwiające podanie strumienia wody do pożaru. Hydrant wyposażony jest w odcinek węża półsztywnego nawiniętego na zwijadle zakończony prądownicą wodną uniwersalną umieszczony w szafce hydrantowej zgodnie z PN - EN 671-1:1999.

Hydrantów wewnętrznych używa się do gaszenia pożarów grupy A, tj. ciał stałych oraz do chłodzenia powierzchni przedmiotów znajdujących się w sąsiedztwie źródła ognia.

Zabrania się gaszenia przy ich użyciu urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem

Uruchamianie hydrantu wewnętrznego:

- otworzyć szafkę hydrantową,
- rozwinąć wąż tłoczny,
- otworzyć zawór hydrantu,
- otworzyć zawór prądownicy,
- skierować strumień wody do ogniska pożaru.

Uwaga! Rozmieszczenie hydrantów wewnętrznych oraz gaśnic zostało przedstawione na planach ewakuacyjnych.

4.3 Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynności konserwacyjne

Konserwacja podręcznego sprzętu gaśniczego

Urządzenia przeciwpożarowe w budynku powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, Polskich Normach będących odpowiednikiem norm europejskich, dokumentacji techniczno - ruchowej oraz instrukcjach obsługi sprzętu i urządzeń. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, co najmniej raz w ro-ku. Przeglądy stanu technicznego gaśnic powinny przeprowadzane być przez punkty serwisowe upoważnione do tego przez producenta i w terminach przez niego określonych nie rzadziej jednak niż 1 raz w roku. Na gaśnicach dopuszczonych do stosowania według normy PN-92/M-51079 (Normy Europejskiej EN-3), w polu opisowym etykiety musi być podana data produkcji i informacja o terminie przeglądu. Gaśnice takie powinny też być wyposażone w urządzenie zapobiegające przypadkowemu

uruchomieniu. Stosowane w ochronie przeciwpożarowej mogą być tylko te gaśnice (tam, gdzie są wymagane przez przepisy), które zostały wyprodukowane w okresie ważności ich świadectwa dopuszczenia. Wobec braku przepisów ogólnych określających zasady kontroli i konserwacji podręcznego sprzętu gaśniczego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 ze zmianami) obowiązują instrukcje ogłaszane przez producentów. Nie jest to rozwiązanie idealne, ale z pewnością ułatwia kontrolę i obsługę warsztatową podręcznego sprzętu gaśniczego. Producenci podręcznego sprzętu gaśniczego określili zakres konserwacji i kontroli gaśnic, które powinny być przestrzegane przez ich konserwatorów.

Warunki konserwacji, napraw i remontów gaśnic

Dla zapewnienia sprawności sprzętu przeciwpożarowego, oraz gotowości jego użycia, należy dokonywać stałej kontroli, przeglądów konserwacyjnych, napraw i remontów. Warunki obejmują grupy gaśnic:

- 1) gaśnice pod stałym ciśnieniem (bez wskaźnika ciśnienia),
- 2) gaśnice pod stałym ciśnieniem (wyposażone we wskaźnik ciśnienia),
- 3) gaśnice zasilane nabojem CO,
- 4) gaśnice z ciśnieniem uzyskanym w wyniku reakcji chemicznej,
- 5) agregaty proszkowe zasilane azotem.

1. Akty prawne

- Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 roku (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 869 z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 ze zmianami). - Norma PN - 92/M - 51079/01-05. Sprzęt pożarniczy. Gaśnice przenośne.

2. Czasokresy konserwacji gaśnic:

- Grupa –A – B – E – F - co 12 miesięcy,
- Grupa – C – D - co 6 miesięcy.

Uwaga:

Pierwszy przegląd po wygaśnięciu gwarancji tj. po 12 miesiącach, następne jak wyżej. Przy dużym ryzyku pożaru lub silnym narażeniu na utratę sprawności przez środowisko, badania winny być przeprowadzane w okresach krótszych, np. co 3 miesiące. Naprawy warsztatowe i remonty gaśnic winny być przeprowadzane nie rzadziej niż co 60 miesięcy oraz po każdym użyciu gaśnicy.

3. Okresowa kontrola winna obejmować:

- stan ogólny, czystość i dostępność;
- czytelność, kompletność i prawidłowość napisów;
- stan armatury, zabezpieczeń;
- terminowość badań zgodnie z przepisami UDT;
- powłokę lakierniczą (np. ślady korozji);
- elementy z tworzyw sztucznych na obecność uszkodzeń;
- urządzenia wyzwajające - przerywające;
- masę lub objętość środka gaśniczego;
- przyłącza gwintowane na uszkodzenia mechaniczne;
- aktywność środka gaśniczego;

- stan uszczelnień i uszczeltek;
- stan kanałów i przewodów przez które przechodzą środki gaśnicze lub wyrzutniki;
- masę naboju CO₂;
- uchwyty gaśnic i pewność mocowania.

Konserwację i naprawy przeprowadzają uprawnieni konserwatorzy, który przejmuje na siebie odpowiedzialność za prawidłową obsługę powierzonego sprzętu. Konserwator musi opanować prze-pisy prawne, ogólnie uznawane reguły techniki, w stopniu jakiego wymaga jego działalność. Musi posiadać odpowiednie przygotowanie zawodowe oraz na bieżąco aktualizować swój poziom wiedzy. Dla utrzymania gaśnic w stanie sprawności muszą być przestrzegane obowiązujące przepisy napełnienia i badań. Instrukcję napełnienia udostępnia Producent. Osiągi i parametry techniczne, w oparciu o które wydano dopuszczenie i przeprowadzono pożarnicze badanie (test) muszą być zachowane. Muszą być stosowane potwierdzone w dopuszczeniu środki gaśnicze, czynniki napędowe i części zamienne. Gaśnice i jej elementy, które nie spełniają wymagań należy wymienić. Następstwem w wyniku konserwacji (przeglądu) może być naprawa. Po naprawie wymagane jest badanie. Pod pojęciem napełnienia rozumie się zarówno zastąpienie środka gaśniczego przez nowy jak i dodanie tego samego środka gaśniczego do pozostałości, w wymaganej ilości. Gaśnica musi być napełniona po każdym użyciu (także przy częściowym opróżnieniu). Obowiązuje to również, gdy podczas przeglądu stwierdzi się braki środka gaśniczego. Użyte przy napełnianiu środki gaśnicze muszą posiadać aktualny atest - dopuszczenie do stosowania - i być zgodne z oznaczeniem na gaśnicy. Pozostały w gaśnicy proszek po jej użyciu, nie może być ponownie użyty. Od tej zasady można odstąpić pod warunkiem pełnej przydatności pozostałego proszku. Decyzją UDT zbiorniki gaśnic o pojemności powyżej 6 dm³ są pod dozorem ograniczonym tzn. pełne badania przeprowadzane są u Producenta. Zbiornik może być eksploatowany przez 10 lat jeżeli nie posiada widocznych uszkodzeń mechanicznych i ubytków spowodowanych korozją. Agregaty proszkowe są pod pełnym dozorem. Badania zwyczajne należy przeprowadzać co 5 lat.

4. Napisy po konserwacji i naprawie

Jako dowód przeprowadzonej konserwacji i naprawy na gaśnicy należy umieścić informację w formie samoprzylepnej naklejki. Napisy winny zawierać:

- imię i nazwisko Konserwatora,
- nazwę i adres firmy,
- datę ostatniej kontroli,
- datę następnej kontroli Dopuszczalne jest ożycie przywieszek plombowanych.

Warunki gwarancji gaśnic:

Producent zapewnia dobrą jakość i właściwe działanie gaśnicy do czasu pierwszego użycia – nie dłużej niż 12 miesięcy od daty zakupu i 18 miesięcy od daty produkcji. Unieważnienie gwarancji powoduje:

- niewłaściwa obsługa,
- nieprawidłowa eksploatacja,
- dokonywanie przeróbek we własnym zakresie,
- uszkodzenia mechaniczne.

Zakończenie okresu gwarancyjnego powoduje konieczność dokonywania przeglądów konserwacyjnych przez uprawnione, koncesjonowane przez producentów zakłady.

Szereg problemów, w obsłudze warsztatowej podręcznego sprzętu gaśniczego, nastęca nie-przestrzeganie przepisów prawa wynikających z Ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym. (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 667 z dnia 10.04.2019 r.). Niewłaściwa eksploatacja urządzeń technicznych przez użytkowników, nieprawidłowo prowadzone prace remontowe tych urządzeń, czy wręcz niedozwolone przeróbki techniczne, stwarzają szczególne zagrożenie dla użytkowników. Odpowiedzialność za skutki tych działań biorą na siebie przede wszystkim zakłady dokonujące napraw i remontów podręcznego sprzętu gaśniczego.

Konserwacja hydrantów wewnętrznych

Do urządzeń przeciwpożarowych zalicza się również hydranty wewnętrzne. Ich zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych powinien być zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, Polskich Normach będących odpowiednikiem norm europejskich, dokumentacji techniczno - ruchowej oraz instrukcjach obsługi sprzętu i urządzeń. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne zostały określone szczegółowo w Normie EN 671 „Stale urządzenia gaśnicze - Hydranty wewnętrzne”, składająca się z trzech części, część 1 „Hydranty wewnętrzne z węzłem półsztywnym”, część 2 „Hydranty z węzłem płaskoskładanym oraz części 3 „Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z węzłem płaskoskładanym. Niniejsza norma europejska została opracowana przez Komitet Techniczny CEN/TC 191 „Stale urządzenia gaśnicze”, którego sekretariat jest prowadzony przez BSI. W niniejszej normie europejskiej podano zalecenia dotyczące przeglądów i konserwacji hydrantów wewnętrznych utrzymujących je w sprawności, wyprodukowanych, dostarczonych lub zainstalowanych celu zapewnienia pierwszej interwencji na wypadek zwalczania pożaru, zanim zostaną wprowadzone skuteczniejsze środki. Norma ma zastosowanie do hydrantów wewnętrznych we wszystkich typach budynków, bez względu na ich przeznaczenie i sposób wykorzystania. Regularną kontrolę wszystkich hydrantów wewnętrznych powinna przeprowadzić osoba odpowiedzialna lub jej przedstawiciel, w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia i/lub ryzyka/przypadku zagrożenia pożarowego, w celu upewnienia się, że każdy hydrant:

- jest zlokalizowany w zaprojektowanym miejscu,
- nie jest zastawiony, jest widoczny i ma czytelne oznakowanie i instrukcję,
- nie ma widocznych uszkodzeń, oznak korozji ani wycieków.

Osoba odpowiedzialna powinna podjąć niezwłoczne działania w celu usunięcia zauważonych nieprawidłowości. W celu sprawdzenia zgodności z wymaganiami instrukcji producentów hydrantów wewnętrznych, osoba odpowiedzialna powinna posiadać dane w formie poglądowego planu ukazującego dokładną lokalizację i dane techniczne instalacji.

Doroczne przeglądy i konserwacje.

Przeglądy i konserwacja powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną (osoba z nie-zbędny przeszkoleniem i doświadczeniem, która ma dostęp do wymaganych narzędzi, wyposażenia i informacji, instrukcji i wiedzy o specjalnych procedurach zalecanych przez producentów, zdolna do wykonania konserwacji i napraw zgodnie z niniejszą normą). Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony według następujących punktów, czy:

- a) urządzenie nie jest zastawione, nie uszkodzone a elementy nie są skorodowane lub przeciekające;
- b) instrukcje obsługi są czyste i czytelne;
- c) miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane;
- d) mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
- e) wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia);
- f) miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym;

g) wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć. jeżeli wąż wykazuje jakiegokolwiek uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze;

h) zaciski, lub taśmowanie, węży są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;

i) zwijadło węzowe obraca się lekko w obu kierunkach;

j) w przypadku wychylnego zwijadła węzowego zwijadło węzowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180 stopni;

k) w przypadku ręcznych zwijadeł zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo;

l) w przypadku zwijadeł automatycznych praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa;

m) stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;

n) jeżeli hydrant wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają;

o) prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać;

p) praca przewodów węży jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwie i pewnie zamocowane;

q) pozostawić hydrant wewnętrzny w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany „uszkodzony” i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym użytkownika/właściciela.

Okresowe przeglądy i konserwacje wszystkich węży.

Co 5 lat wszystkie węże powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji, zgodnie z EN 671-1 i/lub EN 671-2. Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane napisem „SPRAWDZONE”. Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwale zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach. Zapis taki powinien zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów;
- wyniki testów;
- wykaz i datę zainstalowania części zamiennych;
- dodatkowe testy do wykonania, jeśli są wymagane;
- datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;
- wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych z wężem półsztywnym i/lub z wężem płasko-składanym.

Bezpieczeństwo pożarowe podczas przeglądów i konserwacji.

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

- zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, poddać równocześnie konserwacji na danej powierzchni tylko ograniczoną liczbę hydrantów;
- zapewnić dodatkowe przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas konserwacji oraz na okres braku zasilania w wodę.

Usuwanie usterek

Tylko podzespoły, na przykład węże, prądownice, zawory odcinające, spełniające wymagania standardów dostawców lub mające dopuszczenia do stosowania w hydrantach wewnętrznych mogą być używane do wymiany, zastępując niewłaściwe w celu dalszego użytkowania.

Uwaga:

Podstawą jest usunięcie wszystkich stwierdzonych usterek w możliwie jak najkrótszym czasie, tak by instalacja gaśnicza przywrócona została do właściwego stanu.

Etykiety konserwacji i przeglądów

Dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta. Na etykiecie powinny być umieszczone następujące dane:

- słowo „SPRAWDZONE”;
- nazwa i adres dostawcy hydrantu;
- znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną;
- data (rok i miesiąc) kiedy konserwacja była przeprowadzona.

Konserwacja i utrzymanie systemu sygnalizacji pożaru wg PKN-CEN/TS 54-14:2020-09

Osoba sprawująca nadzór nad tą częścią obiektu, w której znajduje się instalacja, powinna wyznaczyć jedną lub więcej osób fizycznych, które będą odpowiedzialne za przeprowadzenie następujących działań: - zapewnienie stałej od początku wdrażania i przez cały okres eksploatacji, zgodności systemu z zaleceniami niniejszej normy oraz zaleceniami jednostki uznającej; - opracowanie procedur postępowania na wypadek wszystkich alarmów oraz zgłoszeń uszkodzeniowych i innych zdarzeń wywołanych przez instalację; - przeszkolenie osób przebywających w obiekcie; - utrzymywanie sprawności instalacji; - utrzymywanie co najmniej 0,5 m wolnej przestrzeni wokół i poniżej każdej czujki; - usuwanie przeszkód, które mogłyby ograniczać ruch produktów spalania do czujek; - zapewnienie wolnego dostępu do ręcznych ostrzegaczy pożarowych; - zapobieganie alarmom fałszywym przez podejmowanie odpowiednich środków zaradczych przed zadziałaniem czujek, powodowanym np. przez skrawanie, spawanie, piłowanie, palenie tytoniu, ogrzewanie, gotowanie, spaliny itp.; - zapewnienie odpowiedniej modyfikacji instalacji, jeżeli zaistnieją istotne zmiany przeznaczenia lub konfiguracji budynków; - prowadzenie książki eksploatacji i rejestrowanie wszystkich zdarzeń wywołanych przez instalację lub wpływających na nią; - zapewnienie przeprowadzania prac konserwacyjnych we właściwych odstępach czasu; - zapewnienie właściwej obsługi instalacji po powstaniu uszkodzenia, pożaru lub innego zdarzenia, które mogłoby mieć negatywny wpływ na instalację. Nazwisko(-a) osoby(osób) odpowiedzialnej(-ych) powinno(-y) być zapisane w książce eksploatacji i na bieżąco aktualizowane. Jeżeli osoba sprawująca nadzór nad tą częścią obiektu, w której znajduje się instalacja, nie wyznaczy żadnej osoby odpowiedzialnej, wówczas ona sama powinna być wykazana jako osoba odpowiedzialna. Niektóre lub wszystkie obowiązki mogą być sędowane w trybie umowy na inną osobę fizyczną lub prawną (np. instalatora lub prowadzącą konserwację). Książka eksploatacji powinna być przechowywana w miejscu dostępnym dla osób upoważnionych (najlepiej w pomieszczeniu CSP lub w pomieszczeniu dyżurnych). W książce należy odnotowywać wszystkie zdarzenia związane z instalacją.

Konserwacja

W celu zapewnienia ciągłego prawidłowego funkcjonowania, instalacja powinna być regularnie kontrolowana (przeglądana) i poddawana obsłudze technicznej. Umowy w tym zakresie powinny być zawarte natychmiast po zakończeniu montażu, niezależnie od tego, czy obiekt jest użytkowany, czy też nie. Na ogół, umowa powinna być zawarta pomiędzy użytkownikiem i/lub właścicielem a producentem, dostawcą lub inną osobą prawną lub fizyczną, kompetentną w zakresie kontroli, obsługi technicznej i naprawy. Umowa powinna określać sposób zapewnienia dostępu do obiektu oraz czas usunięcia uszkodzenia. Nazwa i numer telefonu konserwatora powinny być wyraźnie uwidocznione przy CSP.

Przeglądy i obsługa techniczna

Należy opracować instrukcję kontroli (przeglądów) i obsługi technicznej. Celem tej instrukcji powinno być zapewnienie zgodnego z przeznaczeniem funkcjonowania instalacji w normalnych warunkach eksploatacji. Baterie akumulatorów powinny być wymieniane w odstępach czasu nieprzekraczających zaleceń producenta baterii. Należy dopilnować, aby po kontroli wszystkie urządzenia

zostały przywrócone do stanu dozoru. Powinny być stosowane podane poniżej zasady konserwacji:

Obsługa codzienna

Użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby w każdy dzień roboczy było sprawdzone:

a) czy każda CSP wskazuje stan dozoru, lub czy każde odchylenie od stanu dozoru jest odnotowane w książce eksploatacji, i czy we właściwy sposób został zawiadomiony konserwator; b) czy po każdym alarmie zarejestrowanym poprzedniego dnia podjęto odpowiednie działania;

c) czy, jeżeli instalacja była wyłączana, przeglądana lub miała wykasowaną sygnalizację, to została przywrócona do stanu dozoru. Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwie szybko usunięta.

Obsługa miesięczna

Użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby co najmniej raz w miesiącu:

a) przeprowadzono próbny rozruch każdego awaryjnego zespołu prądotwórczego oraz sprawdzono zapas paliwa i – w razie potrzeby – uzupełniono go;

b) zagwarantowano wystarczający zapas papieru, tuszu lub taśmy dla każdej drukarki;

c) przeprowadzono test wskaźników optycznych w centrali (wg PN-EN 54-2:2002), a każdy fakt niesprawności jakiegoś wskaźnika został odnotowany w książce eksploatacji. Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwie szybko usunięta.

Obsługa kwartalna

Użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby co najmniej jeden raz na każde trzy miesiące, osoba kompetentna:

a) sprawdziła wszystkie zapisy w książce eksploatacji i podejmie niezbędne działania, aby doprowadzić do prawidłowej pracy instalacji;

b) spowodowała zadziałanie, co najmniej jednej czujki lub ręcznego ostrzegacza pożarowego w każdej strefie, w celu sprawdzenia czy CSP prawidłowo odbiera i wyświetla określone sygnały, emituje alarm akustyczny oraz uruchamia wszystkie inne urządzenia alarmowe i pomocnicze; UWAGA: Należy zastosować takie metody, które zapobiegają niepożądanym sytuacjom, jak np. uwolnienie środka gaśniczego.

c) sprawdziła, czy nadzorowanie uszkodzeń CSP funkcjonuje prawidłowo;

d) sprawdziła zdolność CSP do uaktywnienia wszystkich trzymaczy i zwalniczy drzwi;

e) tam, gdzie jest to możliwe, spowodowała zadziałanie każdego łącza do straży pożarnej lub do zdalnego centrum alarmowego;

f) przeprowadziła wszystkie inne próby, określone przez instalatora, dostawcę lub producenta;

g) dokonała rozpoznania, czy nastąpiły jakieś zmiany budowlane w budynku lub jego przeznaczeniu, które mogły mieć wpływ na poprawność rozmieszczenia czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz urządzeń alarmowych i – jeżeli tak – dokona oględzin). Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwie szybko usunięta.

Obsługa roczna

Użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby co najmniej raz w roku, specjalista:

a) przeprowadził próby zalecane dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej;

b) sprawdził każdą czujkę na poprawność działania zgodnie z zaleceniami producenta; UWAGA: Chociaż każda czujka powinna być sprawdzona raz w roku, dopuszcza się sprawdzanie kolejnych 25 % czujek przy kolejnej kontroli kwartalnej.

c) sprawdził zdolność CSP do uaktywniania wszystkich wyjść funkcji pomocniczych; UWAGA: Należy zastosować takie metody, które zapobiegną niepożądanym sytuacjom, jak np. uwolnienie środka gaśniczego.

d) sprawdził wzrokowo, czy wszystkie połączenia kablowe i aparatura są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone;

e) dokonał oględzin, w celu ustalenia, czy nastąpiły jakieś zmiany budowlane w budynku lub jego przeznaczeniu, które mogły wpłynąć na poprawność rozmieszczenia czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz urządzeń alarmowych; sprawdzi także, czy pod każdą czujką jest utrzymana wolna przestrzeń co najmniej 0,5 m we wszystkich kierunkach i czy wszystkie ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne i widoczne.

f) sprawdził stan wszystkich baterii akumulatorów rezerwowych. Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwie szybko usunięta.

Unikanie alarmów fałszywych w czasie prób

Przeglądy okresowe i obsługa techniczna nie mogą powodować alarmów fałszywych. Jeżeli podczas przeglądów będzie kontrolowane łącze do oddalonego centrum alarmowego, to przed przeprowadzeniem próby należy powiadomić to centrum. Gdy transmisja sygnałów do oddalonego centrum alarmowego na czas prób jest blokowana, to stan ten musi być sygnalizowany optycznie przez CSP. Jeżeli sygnalizacja ta nie następuje automatycznie, to na CSP powinna widnieć ręcznie naniesiona informacja o braku połączenia z oddalonym centrum stałej obserwacji. UWAGA: CSP, zgodna z PN-EN 54-2:2002, powinna automatycznie sygnalizować przerwanie transmisji. Centrala może nie włączyć tej sygnalizacji, gdy przerwanie transmisji nastąpi poza instalacją sygnalizacji pożarowej budynku (np. wskutek przerywania łącza pomiędzy urządzeniem transmisji alarmów pożarowych (symbol E wg PN-EN 54-1:1998) a stacją odbiorczą alarmów pożarowych (symbol F wg PN-EN 54-1:1998). Ludzie przebywający w obiekcie powinni być powiadomieni przed każdą próbą instalacji, która może spowodować zadziałanie urządzeń alarmowych.

Unikanie niepożądanego uruchomienia w czasie prób

Przeglądy okresowe i obsługa techniczna nie mogą powodować niepożądanego uruchomienia przeciwpożarowych urządzeń zabezpieczających. Jeżeli przewidziane jest łącze do innych urządzeń zabezpieczenia przeciwpożarowego, to przed przystąpieniem do prób łącze to powinno zostać zablokowane, albo też inne urządzenia powinny zostać wyłączone, chyba że próba ma na celu również sprawdzenie tych urządzeń. Jeżeli instalacja sygnalizacji pożarowej automatycznie uruchamia drzwi pożarowe lub podobne wyposażenie, należy zadbać o to, aby ludzie znajdujący się w obiekcie zostali poinformowani o możliwych skutkach prób.

Obsługa techniczna w sytuacjach specjalnych

Celem zwykłej obsługi technicznej jest zapewnienie zgodnego z przeznaczeniem funkcjonowania instalacji w czasie normalnych warunków eksploatacji. Jednakże mogą zaistnieć okoliczności specjalne, wymagające szczególnej uwagi i powiadomienia konserwatora. Takie okoliczności to m.in.: - pożar (wykryty automatycznie lub nie); - wszystkie przypadki alarmów fałszywych; - rozbudowa, zmiana lub renowacja obiektu; - zmiany przeznaczenia lub działalności na obszarze objętym instalacją; - zmiany poziomu szumu otoczenia (hałasu) lub tłumienia dźwięku, mogące prowadzić do zmiany wymagań dotyczących urządzeń alarmowych; - uszkodzenie instalacji, także wtedy, kiedy wady nie można wykryć w sposób bezpośredni; - każda zmiana urządzeń pomocniczych;

- uruchomienie instalacji jeszcze przed zakończeniem prac budowlanych i przed odbiorem budynku.

Naprawa i modyfikacja

W przypadku: - każdego zasygnalizowania uszkodzenia instalacji, - uszkodzenia jakiegokolwiek części instalacji, - jakiegokolwiek zmiany rozkładu budynku lub jego przeznaczenia, - jakiegokolwiek zmiany działalności w zabezpieczonym obszarze, która mogłaby zmienić ryzyko pożaru użytkownik i/lub właściciel powinien natychmiast powiadomić konserwatora, tak aby można było podjąć niezbędne działania.

Konserwacja systemu oddymiania

Sprawna technicznie instalacja oddymiania klatek schodowych jest jednym z podstawowych elementów ewakuacji. Zabezpieczenie przed zadymieniem pionowych dróg ewakuacyjnych jest wymagane dla wielu obiektów przepisami prawa. Konieczność utrzymania sprawności technicznej urządzeń przeciwpożarowych w obiektach spoczywa na właścicielach, zarządcach bądź użytkownikach.

Aby zapewnić odpowiedni stan techniczny urządzeń przeciwpożarowych, w tym systemów oddymiania klatek schodowych wymagana jest właściwa droga decyzyjna w zakresie wyboru kompetentnej firmy świadczącej usługi konserwacji i serwisu.

Zalecane uprawnienia osób wykonujących usługi konserwacji i serwisu instalacji oddymiania:

- uprawnienia do pracy przy urządzeniach i instalacjach elektroenergetycznych do 1kV
- uprawnienia wydane przez producenta systemu oddymiania w zakresie konserwacji i serwisu

Na zasadach wiedzy technicznej, przy wykorzystaniu opracowania Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpowozarowej, Wytycznych CNBOP-PIB W-0003:2016, zalecamy wykonywanie uslug konserwacji okresowej instalacji oddymiania klatek schodowych minimum 1 raz w roku, wykonujac nastepujace czynnosci i sprawdzenia:

1. Sprawdzenie stanu dozoru centrali oddymiania.
2. Pomiar pojemnosci akumulatorow zasilania rezerwowego.
3. Sprawdzenie dzialania wszystkich czujek dymu.
4. Sprawdzenie dzialania wszystkich przyciskow oddymiajacych.
5. Sprawdzenie dzialania wszystkich silownikow.
6. Sprawdzenie pelnego otwarcia klapy dymowej lub okna oddymiajacego oraz drzwi napowietrzajacych.
7. Sprawdzenie czasu zadzialania instalacji oddymiania <60 sekund.
8. Sprawdzenie polaczenia z instalacja SSP.

Po zakonczeniu prac nalezy sporzadzic i przekazac Zamawiajacemu szczegolowy protokol zawierajacy informacje o przeprowadzonych czynnosciach konserwacyjnych lub serwisowych instalacji oddymiania.

Konserwacja i utrzymanie drzwi przeciwpozarowych

Ze wzgledu na brak uregulowan, co do zasad eksploatacji drzwi przeciwpozarowych nalezy stosowac zalecenia producentow tego rodzaju urzadzen. Drzwi nie wymagaja wiekszych zabiegow konserwacyjnych. Natomiast, jezeli sa one wyposazone w systemy sterowania to wazna sprawa jest zapewnienie ich prawidlowego stanu technicznego, aby prawidlowo zadzialaly w przypadku zagrozenia pozarowego. Producenci drzwi przeciwpozarowych zalecaja poddawac je okresowym przegladom i konserwacji przynajmniej raz na 6 miesiecy oraz zalecaja nasmarowanie zawiasow raz w roku i sprawdzenie funkcjonowania wyposazenia. Przeglad powinien obejmowac nastepujace czynnosci:

- a) sprawdzenie funkcjonowania oraz ewentualna regulacja,
- b) sprawdzenie powloki lakierniczej,
- c) sprawdzenie i ewentualne poprawienie mocowania zamkow, okuc, itp.,
- d) sprawdzenie poprawnosci funkcjonowania trzymaczy elektromagnetycznych,
- e) przesmarowanie elementow jezdnyc i innych elementow obrotowych.

Producenci samozamykaczy lub przytrzymywaczy drzwiowych zalecają, aby ich elementy regularnie sprawdzać pod względem zużycia. Należy dokręcać śruby mocujące, ewentualnie wymieniać uszkodzone śruby. Ponadto - w zależności od rodzaju i sposobu użytkowania drzwi skrzydłowych - należy, co najmniej raz w roku, wykonywać następujące czynności konserwacyjne:

- smarowanie wszystkich ruchomych części ramienia,
- kontrola regulacji samozamykacza, np. prędkości samo zamykania,
- kontrola niezakłóconego ruchu drzwi.

Konserwacja oświetlenia awaryjnego ewakuacyjnego

Zasady eksploatacji podzespołów instalacji oświetlenia ewakuacyjnego reguluje wiele odrębnych przepisów. Ze względu na brak dokumentu regulującego całościowo szczegółowe zasady eksploatacji instalacji oświetlenia ewakuacyjnego należy stosować zalecenia producentów tego rodzaju urządzeń. Okresowe przeglądy i konserwacja oświetlenia awaryjnego jest wypadkową norm i przepisów prawnych, zaleceń producenta i wymogów gwarancyjnych. Instalacje oświetlenia ewakuacyjnego w obiektach (według PN-EN 50172:2005 „Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego” obowiązującej w Polsce od dnia 15 marca 2005 r.) powinny gwarantować, aby oświetlenie ewakuacyjne spełniało następujące wymagania:

- a) oświetlało znaki ewakuacyjne;
- b) zapewniało oświetlenie dróg umożliwiających bezpieczną ewakuację do miejsc bezpiecznych (stref bezpieczeństwa);
- c) zabezpieczało czytelne zlokalizowanie miejsc sygnalizacji pożaru, a także rozmieszczenia i użycia sprzętu przeciwpożarowego;
- d) posiadało możliwość testowania poprzez symulację zaniku zasilania oświetlenia podstawowego;
- e) włączało się w przypadku awarii dowolnej części zasilania podstawowego; gwarantowało, że lokalne (miejscowe) oświetlenie ewakuacyjne będzie pracować w przypadku awarii zasilania podstawowego w danym miejscu;
- f) zabezpieczało przed ciemnością na drodze ewakuacyjnej w razie awarii jednej oprawy awaryjnej.

Obiekt wyposażony jest w oświetlenie ewakuacyjne oparty na oprawach oświetleniowych wyposażonych w ogniwa bateryjne. W celu poprawnego sprawowania nadzoru nad instalacją oświetlenia ewakuacyjnego należy prowadzić dziennik w celu zapisywania rutynowych sprawozdań, testów, uszkodzeń i zmian. Dziennik znajdować się pod nadzorem wyznaczonej osoby, powinien być łatwo dostępny do kontroli przez każdą uprawnioną osobę. W dzienniku należy zapisywać:

- data zamówienia systemu, łącznie ze świadectwem określającym zmiany,
- data każdego okresowego testu i sprawdzenia,
- data i zwięźle opisane szczegóły każdego serwisu i sprawdzenia lub przeprowadzonego testu,
- data i zwięźle opisane szczegóły każdego uszkodzenia oraz przeprowadzonych napraw,
- data i zwięźle opisane szczegóły każdej zmiany w instalacji oświetlenia awaryjnego,
- w przypadku stosowania urządzenia testującego automatycznie, należy opisać podstawowe charakterystyki i sposób działania urządzenia.

Dziennik może także zawierać strony do innych zapisów związanych z bezpieczeństwem np. dotyczących alarmów pożarowych. W dzienniku mogą być również zapisywane szczegóły związane z wymianą komponentów opraw takich jak typ lampy, akumulator i bezpiecznik.

Serwis i testowanie systemów awaryjnego oświetlenia

Ponieważ istnieje możliwość uszkodzenia zasilania oświetlenia podstawowego w krótkim czasie po testowaniu systemu oświetlenia awaryjnego lub podczas kolejnego ładowania akumulatorów, testy, które wymagają pełnego przewidzianego dla nich czasu trwania, powinny być o ile to możliwe, podejmowane w okresach o niskim ryzyku wystąpienia zagrożenia. Pozwoli to na bezpieczne, ponowne naładowanie akumulatorów. Minimalny zakres sprawdzeń i testów przeprowadzonych w systemach z własnym źródłem zasilania opraw powinien obejmować:

Test comiesięczny:

- włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetleniowej i każdego znaku wyjścia oświetlonego wewnątrz z zasilaniem akumulatorowym, poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego na czas wystarczający do upewnienia się, że każda lampa świeci.

UWAGA: zaleca się, aby okres symulowanego uszkodzenia był wystarczający dla potrzeb badania, jednakże minimalizowany ze względu na możliwość uszkodzenia komponentów systemu. Podczas tego okresu należy sprawdzić wszystkie oprawy oświetleniowe i znaki, aby upewnić się, czy istnieją, czy są czyste oraz czy prawidłowo funkcjonują. Na końcu tego testu zaleca się przywrócenie zasilania podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia, w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego.

Test coroczny:

- każdą oprawę oświetleniową i znak oświetlany wewnątrz należy testować jak w teście comiesięcznym, przez czas pełnego znamionowego czasu trwania zgodnym z informacją podaną przez producenta.

- należy przywrócić zasilanie oświetlenia podstawowego i sprawdzić każdą lampkę lub urządzenie, w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego.

- sprawdzić poprawność działania układu ładowania

Kontrolę instalacji oświetlenia ewakuacyjnego zasilanych z centralnej baterii należy przeprowadzać w terminach określonych przez producenta zastosowanego sprzętu, jednak nie rzadziej niż raz w ro-ku. Wyniki kontroli należy wpisać do dziennika przeglądów i napraw oświetlenia awaryjnego.

Sprawdzenie parametrów instalacji oświetlenia awaryjnego

1. sprawdzić czas przełączania oświetlenia na pracę awaryjną po zaniku zasilania podstawowego – pomiar stoperem na drodze ewakuacyjnej i w strefie otwartej powinien wynosić do 5 s, w strefie wysokiego ryzyka do 2 s;

2. sprawdzić natężenie oświetlenia awaryjnego co dwa lata; pomiaru dokonać za pomocą luksomierza w nocy, przy wyłączonym oświetleniu podstawowym, a wyniki porównać z załączonymi do projektu wyliczonymi wartościami natężenia oświetlenia (wyliczenia te powinny uwzględniać deklarowaną sprawność i wysokość montażu opraw przy zerowym współczynniku odbić, zanieczyszczenia powietrza i współczynnika olśnienia przykrego).

1. sprawdzić działanie oświetlenia awaryjnego poprzez:

- wyłączenie zasilania w podrozdzielniach oświetlenia podstawowego na czas 2 godzin - powinno zadziałać oświetlenie awaryjne w całym obiekcie lub określonych obszarach, zasilanych z każdej z tych podrozdzielni;

- po przeprowadzeniu tego testu wyłączyć zasilanie główne lub przeciwpożarowy wyłącznik prądu w obiekcie - powinno zadziałać oświetlenie awaryjne w całym obiekcie i działać przez 2 godziny.

- sprawdzić rozmieszczenie opraw oświetlenia awaryjnego w tym rozmieszczenie opraw w miejscach narażonych na spadek temperatury poniżej 50°C.

Przeglądy przeciwpożarowego wyłącznika prądu

Przeglądy przeciwpożarowego wyłącznika prądu należy przeprowadzać zgodnie z postanowieniami przepisów budowlanych i energetycznych tzn.:

- raz w roku należy dokonać sprawdzenia stanu technicznej sprawności,
- raz na 5 lat, należy dokonać badania instalacji elektrycznej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

Kontrola działania przeciwpożarowego wyłącznika prądu powinna obejmować sprawdzenie, czy dopływ energii elektrycznej został odłączony od wszystkich obwodów elektrycznych występujących w budynku. Przeprowadzenie każdego sprawdzenia lub czynności konserwacyjnych powinno zostać odnotowane w książce czynności konserwacyjnych przeciwpożarowego wyłącznika prądu.

Konserwacja instalacji odgromowej

Zadaniem instalacji odgromowej jest przejęcie uderzenia pioruna i niedopuszczenie do wyładowania w sam obiekt a następnie bezpieczne odprowadzenie prądu pioruna najkrótszą drogą do ziemi oraz niedopuszczenie do wyładowań iskrowych mogących spowodować pożar lub wybuch.

Instalacja odgromowa powinna być badana nie rzadziej niż raz na pięć lat w zakresie zgodnym z PN. Dowodem przeprowadzonych badań jest protokół spisany po ich wykonaniu.

Sposób i zasady przeglądu

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach nie rzadziej niż raz w roku. W ramach przeglądu technicznego instalacji odgromowej należy wykonać poniższe czynności:

- sprawdzić stan wszystkich połączeń oraz mocowań elementów urządzenia piorunochronnego,
- sprawdzić stan korozji, zwłaszcza na poziomie ziemi,
- sprawdzić zachowanie wymaganych bezpiecznych odstępów między elementami urządzenia piorunochronnego a chronionymi urządzeniami lub elementami konstrukcji obiektu,
- sprawdzić stan urządzeń ograniczających przepięcia oraz chroniących je bezpieczników,
- w przypadku zmian sprawdzić prawidłowość wykonania nowych części instalacji zewnętrznej w obiekcie.

Konserwacja pozostałych urządzeń, w tym przeciwpożarowych

Urządzeniami przeciwpożarowymi nazywa się urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności:

- stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające;
- urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno - alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych;
- instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty i zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające;
- urządzenia oddymiające;
- urządzenia zabezpieczające przed wybuchem;
- drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Stan obiektu, spełniający wymagania ochrony przeciwpożarowej oraz sprzęt, urządzeń pożarnicze, ratownicze i środki gaśnicze, zapewniając skuteczną ochronę przeciwpożarową, co zostanie potwierdzone w czasie przekazywania obiektu do eksploatacji powinny być utrzymane na niezmiennym poziomie podczas jego eksploatacji. Wymaga tego w sposób jednoznaczny zarówno Prawo budowlane, jak i Ustawa o ochronie przeciwpożarowej. Podstawowym warunkiem jest użytkowanie obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem. Dokonując jakichkolwiek zmian należy najpierw przeanalizować ich wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej, a następnie

określić nowe wymagania, spełniając je podczas modernizacji obiektu. Wymagana jest w takiej sytuacji opinia rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych. Instalacje użytkowe. Obiekt oraz zabudowane w nim instalacje użytkowe i zabezpieczające powinny być utrzymywane w należyтым stanie technicznym, zapewniającym m.in. jego ochronę przeciwpożarową. Wymaga to przeprowadzania okresowej kontroli, konserwacji, a w razie potrzeby napraw i remontów. Według art. 62 Prawa budowlanego ocenę stanu sprawności technicznej budynku należy wykonywać nie rzadziej niż raz na 5 lat. Kontrole te powinny być dokonywane przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności. Rejestr prowadzonych kontroli wraz z protokołami, ocenami i ekspertyzami powinien znajdować się w książce obiektu budowlanego. Instalacje i urządzenia techniczne, w jakie wyposażony jest budynek powinny być użytkowane zgodnie z przeznaczeniem i wymaganiami ustalonymi przez producenta oraz wynikającymi z warunków technicznych. Dla każdego urządzenia energetycznego należy prowadzić dokumentację techniczną, na którą składa się:

- a) projekt techniczny,
- b) dokumentacja fabryczna obejmująca w szczególności: świadectwa, karty gwarancyjne, instrukcje obsługi i opisy techniczne,
- c) dokumentację eksploatacyjną obejmującą:
 - dokumenty przyjęcia urządzeń energetycznych do eksploatacji, w tym protokoły prób i rozruchu,
 - instrukcję eksploatacji urządzeń energetycznych,
 - książki i raporty pracy urządzeń energetycznych,
 - dokumenty dotyczące oględzin, przeglądów, konserwacji, napraw i remontów,
 - protokoły zawierające wyniki prób i pomiarów,
 - dokumenty dotyczące rodzaju i zakresu uszkodzeń i napraw,
 - wykaz sprzętu specjalnego.

Dokumentacja techniczna powinna być na bieżąco aktualizowana. Instrukcja eksploatacji urządzenia energetycznego powinna zawierać:

- ogólną charakterystykę techniczną urządzenia energetycznego,
- niezbędne warunki techniczne eksploatacji urządzenia energetycznego,
- określenie czynności związanych z uruchomieniem, obsługą urządzenia energetycznego,
- wymagania w zakresie konserwacji i napraw urządzenia energetycznego,
- zasady postępowania w razie awarii lub pożaru,
- zakresy i terminy wykonywania zapisów ruchowych,
- zakresy i terminy wykonywania oględzin i przeglądów, wymagania dotyczące kwalifikacji osób zajmujących się eksploatacją
- wymagania dotyczące ochrony przed porażeniem, pożarem lub wybuchem.

Terminy i zasady przeprowadzenia okresowej kontroli instalacji technicznych określa Prawo budowlane i przepisy szczególne. Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania. Urządzenia przeciwpożarowe należy poddawać przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących tych urządzeń, w jednostronnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi, w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku. Tak jak w przypadku urządzeń energetycznych, dla każdego urządzenia lub instalacji przeciwpożarowej powinna

być opracowana odpowiednia instrukcja eksploatacji. Czynności kontrolne i konserwacyjne powinny być powierzone odpowiednia wyszkolonym pracownikom. W każdej sytuacji, niezależnie od przyjętych zasad prowadzenia okresowej kontroli i konserwacji urządzeń, użytkownik powinien wyznaczyć etatowego pracownika do sprawowania nadzoru w tym zakresie, tak nad sposobem realizacji zleconych zadań, jak i prowadzeniem dokumentacji eksploatacyjnej. Należy uwzględnić również konieczność wykonania najprostszych zadań, związanych ze sprawdzeniem funkcjonowania urządzeń i zabezpieczeń podstawowych, jak np. kompletność wyposażenia szafek hydrantowych, stan zabezpieczenia ogólnodostępnych urządzeń i sprzętu jak: wyłączniki prądu, gaśnice oraz znaki bezpieczeństwa, stan techniczny urządzeń samozamykających drzwi przeciwpożarowe.

4.4. System sygnalizacji pożarowej

W budynku wykonano instalację systemu sygnalizacji alarmu pożaru POLON 4000 zapewniającą ochronę całkowitą, tzn. ochronie podlegają wszystkie pomieszczenia za wyjątkiem pomieszczeń wilgotnych (typu sanitariaty, itp.) oraz małych pustych przestrzeni budowlanych nie wykorzystywanych w celach użytkowych. Przewiduje się system w układzie systemu pętlowego, analogowego i w pełni adresowalnego. Odpowiedzialnym za odczytywanie sygnałów pojawiających się na panelu jest Portier.

Zadaniem instalacji sygnalizacji alarmowej pożarowej (SSP) zastosowanej w budynku jest:

- Wykrycie pożaru we wczesnym jego stadium,
- Zaalarmowanie obsługi o zagrożeniach pożarowych,
- Odpowiednieysterowanie urządzeń technicznych odpowiedzialnych za ochronę przeciwpożarową budynku
- Uruchomienie sygnalizatorów akustyczno-optycznych,
- Wysterowanie nadajnika monitoringu pożarowego dla przesłania sygnałów alarmowych do Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.

Organizacja alarmowania systemu SSP

Projektuje się dwustopniową organizację alarmowania:

1. Alarm I stopnia (wstępny, wewnętrzny) wywołany przez czujkę automatyczną, przeznaczony wyłącznie dla Obsługi, sygnalizowany wewnętrznym sygnałem akustycznym w centralce SSP, którego odebranie przez obsługę należy potwierdzić w czasie T1 60 sekund; nie potwierdzony alarm I stopnia przechodzi automatycznie w alarm II stopnia.
2. Po potwierdzeniu odebrania alarmu I stopnia obsługa zobowiązana jest dokonać rozpoznania zagrożenia w czasie T2 4 min. 30 sek.; przed upływem czasu T2 w przypadku nie wykrycia zagrożenia alarm może być skasowany na panelu obsługi centrali.
3. Po upływie czasu T2 alarm I stopnia przechodzi automatycznie w alarm II stopnia (pełny, pożarowy), podczas którego następuje automatyczneysterowanie wszystkich pozostałych urządzeń przeciwpożarowych.
4. Użycie ręcznego ostrzegacza pożarowego powoduje natychmiastowe przejście systemu w stan alarmu II stopnia; funkcja taka umożliwia również obsłudze skrócenie czasu T2 w przypadku, kiedy w czasie rozpoznania stwierdzono faktycznie zagrożenie pożarowe. W zależności od decyzji obsługi obiektu i służb ppoż. możliwe jest zaprogramowanie aby użycie ręcznego ostrzegacza pożarowego powodowało jedynie alarm wewnętrzny na centrali bez automatycznej procedury sterowań (ochrona przed niepowołanym i umyślnym „sabotażem”)

5. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania

Bezpieczeństwo ewakuacji jest zawsze determinowane przez czas pomiędzy momentem uświadomienia sobie zagrożenia ze strony pożaru bądź odebraniem alarmu o pożarze a czasem, w którym ucieczka jest już niemożliwa na skutek działania czynników pożarowych.

Zgrupowanie znacznej ilości osób na stosunkowo niewielkich powierzchniach, zawsze i w każdych warunkach stwarza zagrożenie dla ich bezpieczeństwa.

Właściwe zachowanie się ludzi w przypadku wystąpienia zagrożenia, np. podczas pożaru wewnątrz budynku posiada dla organizacji ruchu istotne znaczenie.

Do podstawowych czynników wpływających na zachowanie się ludzi w budynku zagrożonym należy wymienić:

- źródła zagrożenia (pożar, wybuchy gazów itp.) i czynniki towarzyszące tym zdarzeniom,
- rodzaj budynku, jego konstrukcja, wysokość i kubatura, wystrój wnętrz i wyposażenie itp, wpływające na rozprzestrzenienie się pożaru i rozchodzenie dymu, zachowanie się budowli w warunkach pożaru decydujące o możliwościach bezpiecznego opuszczenia budynku,
- struktura funkcjonalno-przestrzenna budynku (rozwiązanie komunikacyjne, ewakuacyjne, istnienie szybów windowych, istnienie przewodów instalacyjnych itd., niejednokrotnie decydujące o prędkości rozprzestrzeniania się pożaru, zachowaniu się budowli w warunkach pożaru oraz o możliwościach bezpiecznego opuszczenia budynku),
- sposoby i rodzaje zabezpieczeń budynku w zakresie bezpieczeństwa pożarowego (wyposażenie budynku w urządzenia gaśnicze, alarmowe i ostrzegawcze, może mieć znaczny wpływ na zachowanie się tłumu w przypadku pożaru; w przypadku istnienia w budynku instalacji gaśniczych i alarmowej, pozostaje do dyspozycji więcej czasu na ocenę stopnia zagrożenia i wybór metody ratowania się; instalacje zarówno gaśnicze jak i alarmowe powinny być zawsze niezawodne w działaniu, a rozmieszczenie ich w budynku dostępne i uruchamiane w czasie najbardziej skutecznym),
- cechy psychomotoryczne pojedynczych osób i zbiorowości ludzkich (czynnikami psychologicznymi, które warunkują zachowanie się człowieka w sytuacji zagrożenia pożarem są: stany emocjonalne, temperament i charakter; cechy: zniewieściałości, nadwrażliwości, uzależnienia się od innych, hipochondria i alkoholizm sprzyjają poddawaniu się panice; czynnikami motorycznymi, które mają wpływ na zachowanie się wobec zagrożenia, na decyzję ucieczki i wyboru drogi ucieczki są: wiek, płeć i sprawność fizyczna; ujemnie wpływa na stopień zachowania się człowieka w sytuacji zagrożenia jego stan psychofizyczny: zmęczenie, wyczerpanie fizyczne, stan upojenia alkoholowego, zażycie nadmiaru leków psychotropowych itp.

5.1 Warunki ewakuacji

Poprzez warunki ewakuacji należy rozumieć zapewnienie wymagań technicznych i organizacyjnych, które w przypadku powstania pożaru powinny zagwarantować ludziom bezpieczne i szybkie opuszczanie strefy zagrożonej lub objętej pożarem oraz wyniesienie cennego mienia.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719 ze zmianami) warunki ewakuacji polegają w szczególności na:

- zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
- zapewnieniu odpowiedniej, bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych,
- zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno-budowlanych zapewniających usuwanie dymu,
- zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi.
- zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany. Warunki ewakuacji, o których mowa powyżej reguluje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 z dnia 07.06.2019 r.).

W obiekcie znajdują się:

- poziome drogi ewakuacyjne (korytarze),
- pionowe drogi ewakuacyjne (klatki schodowe),
- wyjścia ewakuacyjne na zewnątrz budynku.

Ewakuacja:

Ewakuacja odbywa się poziomymi i pionowymi drogami ewakuacyjnymi na parter, gdzie znajdują się wyjścia ewakuacyjne prowadzące bezpośrednio na zewnątrz.

5.2 Sposób prowadzenia ewakuacji

Sygnałem alarmowych do podjęcia czynności ewakuacyjnych jest sygnał głosowy: **"EWAKUACJA!!"**.

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób z obiektu, **decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje Kierownik Akcji Ratowniczej (KAR)**

Decyzja o zarządzaniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu (kondygnacji, budynku itp.), a także musi określać drogi i kierunki ewakuacji.

Ewakuacja następuje pod przewodnictwem **KAR** lub osoby wyznaczonej. KAR opuszcza budynek jako ostatni po uprzednim sprawdzeniu, czy wszyscy opuścili obiekt.

- Pracownicy udają się w wyznaczone miejsce zbiórki do ewakuacji.
- Wszyscy pracownicy czekają na odwołanie alarmu w wyznaczonym miejscu.
- Kierownik Akcji Ratowniczej (KAR) w czasie akcji ratowniczej nie dopuszcza do pogorszenia się sytuacji niebezpiecznej.

5.3 Ewakuacja ludzi

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób należy:

1. Niezwłocznie powiadomić wszystkich przebywających na terenie obiektu o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
2. Kierujący akcją wyznacza pracowników odpowiedzialnych za przebieg ewakuacji, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
3. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
4. Podczas ewakuacji z pomieszczeń, strumień ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz obiektów. O koncentracji osób ewakuowanych poza strefami zagrożonymi pożarem decyduje kierujący akcją ratowniczą.
5. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru lub pozostawić w swoim pomieszczeniu, uszczelniając drzwi przed dymem i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków, ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
6. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
7. Nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza potęguje rozprzestrzenianie się ognia,
8. Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianą od strony klamki w drzwiach i zasłonięcie twarzy. Przed otwarciem drzwi sprawdzić ręką stopień ich rozgrzania przez ogień. Jeżeli są bardzo gorące – NIE OTWIERAĆ!
9. Po opuszczeniu pomieszczenia zamknąć drzwi i okna w celu ograniczenia rozprzestrzeniania dymu i ognia, ale ich nie zakluczać,
10. Wyznaczeni pracownicy cały czas monitorują stan ilościowy i samopoczucie ewakuowanych - wszystkie uwagi w tym zakresie zgłaszają służbom ratownictwa medycznego lub dowódcy straży pożarnej.
11. Ewakuowani nie zabierają, toreb i odzieży. Po zakończeniu ewakuacji ludzi, odzież można ewakuować na polecenie dowódcy akcji w zależności od rozwoju sytuacji pożarowej. Decyzję podejmuje w takich sytuacjach strażak kierujący działaniami ratowniczymi (KDR).
12. Po zakończeniu ewakuacji, tj. opuszczeniu budynku wyznaczeni pracownicy sprawdzają, czy wszyscy pracownicy, interesanci opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie podejrzenia, że ktoś został w

zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzanie pomieszczeń budynku.

5.4 Praktyczne sposoby sprawdzenia ewakuacji

Zgodnie z zapisem § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719 ze zmianami) właściciel obiektu ma obowiązek praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji, ponieważ budynek zawiera strefy pożarowe przeznaczone dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami.

6. Potencjalne źródła powstawania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania

Źródła powstania pożaru

Możliwości powstania pożaru mogą najczęściej wynikać z:

- 1.** Wad oraz awaryjnego stanu pracy instalacji i urządzeń elektrycznych:
 - a)** niewłaściwego wykonania,
 - b)** przeciążania poprzez włączanie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego,
 - c)** braku bieżącej i okresowej konserwacji,
 - d)** stosowania niewłaściwych urządzeń zabezpieczających,
 - e)** niezachowania wymaganych odległości urządzeń ogrzewczych i żarowych, punktów świetlnych od materiałów palnych,
 - f)** stosowania prowizorycznych instalacji i urządzeń,
- 2.** Używania otwartego ognia:
 - a)** zaprószenia ognia spowodowanego przez pracowników lub petentów,
 - b)** zaprószenia ognia spowodowanego pozostawieniem żarzących się papierosów w sąsiedztwie materiałów palnych,
 - c)** prowadzenia prac remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo
- 3.** Niewłaściwego magazynowania i stosowania cieczy palnych (podręczne magazyny np. paliwo do kosiarki) oraz rozlewania ich w miejscach do tego celu nie przystosowanych (niewłaściwie zlokalizowane, pozbawione odpowiedniej wentylacji).
- 4.** Przechowywania ciał stałych w sąsiedztwie materiałów posiadających skłonności do samonagrzewania.
- 5.** Magazynowania substancji reagujących ze sobą egzotermicznie (z wytwarzaniem ciepła).
- 6.** Celowego podpalenia.

7. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

Zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia do czasu przybycia jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz współdziałania z kierującym akcją ratowniczą

1. **Działania gaśnicze.** Równolegle z zaalarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do działań gaśniczych przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku. Podręczny sprzęt gaśniczy służy tylko do gaszenia pożaru w zarodku, nie gasimy pożarów rozwiniętych. Gasząc pożar, stosować należy w miarę możliwości asekurację drugiej osoby, nie wchodzimy do pomieszczeń mocno zadymionych.

Podczas próby gaszenia

- zachowaj poziom **BEZPIECZEŃSTWA WŁASNEGO!**

- **STOSUJ ZASADY GASZENIA NABYTE W TRAKCIE SZKOLENIA!!!**

2. **Kierowanie działaniami.** Do czasu przybycia straży pożarnej działaniami ewakuacyjno-ratowniczymi kieruje **Kierownik Akcji Ratowniczej (KAR)**

Kierujący ubiera w celu identyfikacji przez inne służby odblaskową kamizelkę. Każdy pracownik i uczeń zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego działaniami ewakuacyjno-ratowniczymi.

3. **Wyłączenie mediów.** KAR lub wyznaczona osoba wyłącza dopływ prądu elektrycznego do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem).
4. **Wprowadzenie służb ratowniczych.** Wyznaczony przez KAR-a pracownik przyjmuje jednostki straży pożarnej - wskazując dogodne drogi dojazdu.
5. **Przekazanie kierowania akcją.** Kierujący działaniami ratowniczymi w obiekcie przekazuje meldunek przybyłemu dowódcy Straży Pożarnej, określając:
 - co i gdzie się pali
 - najlepsze drogi dojścia do miejsca zdarzenia
 - stan ewakuacji pracowników, najemców i interesantów
 - ilość osób poszkodowanych i przypuszczalne miejsce ich przebywania
 - stan wyłączenia mediów
6. **Współpraca z dowódcą akcji.** KAR jest w ciągłym kontakcie z dowódcą akcji i wspomaga go informacjami niezbędnymi do podejmowania procesów decyzyjnych.
7. **Zabezpieczenie wejść do budynku.** Po ewakuacji wyznaczeni przez kierującego ewakuacją pracownicy zabezpieczają wejścia do budynku przed dostępem osób ewakuowanych i postronnych do czasu przekazania czynności zabezpieczających odpowiednim służbom: Policji lub Straży Pożarnej.
8. **Pomoc przedlekarska.** Za organizację pomocy przedlekarskiej do czasu przybycia służb ratowniczych odpowiadają przeszkoleni pracownicy w tym zakresie.
9. **Ewakuacja mienia.** Decyzję o ewakuacji mienia w zależności od sytuacji podejmuje dowódca akcji. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystywać wszystkie sprawne fizycznie osoby, nadające się do demontażu i ewakuacji mienia. Ewakuacji mienia nie można prowadzić w obiekcie w sytuacji, utrzymywania się czynników stwarzających jakiekolwiek zagrożenie dla zdrowia lub życia (zadymienie, wysoka temperatura, naruszona konstrukcja obiektu wskutek oddziaływania pożaru).
10. **Wezwanie pracowników.** Dyrekcja zobowiązuje do przybycia do pracy pozostałe osoby funkcyjne, które mogą być pomocne w zaistniałej sytuacji.

11. Odpowiedzialność karna

11.1. Kto w razie powstania pożaru nie dopełnia obowiązku określonego w przepisach o ochronie przeciwpożarowej oraz Państwowej Straży Pożarnej w postaci:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia osób znajdujących się w strefie zagrożenia oraz: centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostki ochrony przeciwpożarowej albo Policji bądź wójta albo sołtysa,
- 2) podporządkowania się zarządzeniu kierującego działaniem ratowniczym,
- 3) udzielenia niezbędnej pomocy kierującemu działaniem ratowniczym, na jego żądanie, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

11.2. Tej samej karze podlega, kto utrudnia prowadzenie działań ratowniczych, a w szczególności utrudnia dojazd do obiektów zagrożonych jednostkom ochrony przeciwpożarowej, prowadzącym działania ratownicze.

11.3. Kto uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych z zakresu ochrony przeciwpożarowej przez uprawnionego strażaka Państwowej Straży Pożarnej, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

W zakresie przedsięwzięć organizacyjnych, dyrekcja powinna:

- a) wyznaczyć osobę odpowiedzialną za podjęcie działań ratowniczo - gaśniczych i ewakuację zgodnie z zapisami w Kodeksie Pracy:
 - 1) **osoba odpowiedzialna za podjęcie działań ratowniczo - gaśniczych: każdy pracownik**
 - 2) **osoba odpowiedzialna za ewakuację: KAR**
- b) ustalić różne warianty opuszczania obiektu, zależne od możliwości powstania pożaru w poszczególnych jego częściach, uwzględniające kolejność opuszczania pomieszczeń czy kondygnacji oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania,
- c) ustalić miejsce koncentracji osób ewakuowanych poza budynkiem z uwzględnieniem niekorzystnych warunków atmosferycznych
- d) określić zadania dla pracowników w zakresie:
 - otwarcia wszystkich wyjść ewakuacyjnych,
 - sprawdzenia czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany rejon,
 - informowanie jednostek interwencyjnych (np.: straży pożarnej, pogotowia energetycznego) o lokalizacji głównych wyłączników energii, pomieszczeń w których występują materiały niebezpieczne pożarowo, żrące, toksyczne itp.,
- e) określić rodzaj mienia podlegający ewakuacji i miejsce jego składowania.
- f) w celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach (pora nasilenia ruchu interesantów, wymagająca sztucznego oświetlenia budynku), maksymalna liczba pracowników. Dokonując oceny należy przewidzieć rozwiązania eliminujące wystąpienie paniki wśród ewakuowanych osób. **Za przeprowadzenie oceny odpowiedzialność ponosi Dyrekcja.**

8. Zasady oznakowania dróg komunikacyjnych i pomieszczeń dla potrzeb ewakuacji

Z obowiązujących w Polsce przepisów przeciwpożarowych wynika konieczność oznakowania dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń, w których, w myśl przepisów techniczno-budowlanych, wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne - w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji. Wymaganie to dotyczy właścicieli, zarządców i użytkowników wszystkich budynków, z wyjątkiem mieszkalnych, oraz placów składowych i wiat. Stanowi ono część szerszego obowiązku, zapewnienia bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji osobom przebywającym w budynku, innym obiekcie budowlanym lub na terenie, nałożonego przez ustawę o ochronie przeciwpożarowej.

Przepisy techniczno-budowlane określają drogi ewakuacyjne jako poziome lub pionowe drogi komunikacji ogólnej, służące do ewakuacji ludzi z pomieszczeń, oraz wymagają zapewnienia co najmniej dwóch wyjść ewakuacyjnych dla następujących pomieszczeń:

- a) zagrożonych wybuchem o powierzchni przekraczającej 100 m²,
- b) produkcyjnych albo magazynowych o obciążeniu ogniowym powyżej 500 MJ/m² lub zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III względem ZL V - o powierzchni przekraczającej 300 m²,
- c) produkcyjnych albo magazynowych o obciążeniu ogniowym do 500 MJ/m² i mających powierzchnię przekraczającą 1000m², względnie mających długość przejścia przekraczającą 50 m,
- d) w których może przebywać jednocześnie ponad 50 osób,
- e) zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZL II, w których może przebywać jednocześnie ponad 30 osób.

Zapewnienie możliwości ewakuacji oznacza nie tylko istnienie w każdym obiekcie i na każdym terenie dróg ewakuacyjnych o parametrach pozwalających na bezpieczne opuszczenie przez ludzi strefy objętej lub zagrożonej pożarem, lecz również takie oznakowanie dróg, które umożliwi ich bezbłędną identyfikację w czasie ewakuacji. Dochodzi do tego konieczność odpowiedniego wskazania drogi prowadzącej na drogę ewakuacyjną w tych pomieszczeniach, w których wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne.

9. Zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo

Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo

1. Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na administrowanym terenie pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
3. Zasady działania komisji, o której mowa w pkt. 2:
 - a) skład osobowy komisji stanowią:
 - Dyrektor lub osoba przez niego pisemnie upoważniona - PRZEWODNICZĄCY,
 - osoba prowadząca bhp lub sprawy ochrony przeciwpożarowej - CZŁONEK,
 - kierownik (właściciel) grupy (firmy) wykonującej prace - CZŁONEK,Skład komisji może być rozszerzony o inne osoby.
 - b) prace komisji organizuje jej Przewodniczący,
 - c) komisja ze swoich prac sporządza "Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo" wg. załączonego wzoru
 - d) po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole, Przewodniczący wydaje grupie (firmie) pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru
 - e) do obowiązku Przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w "Protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo".
4. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący Komisji.

Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

1. Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo jak spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp., w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
 - a) klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych,
 - b) szlifowaniu (np. cyklinowaniu) powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
 - c) zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
 - d) montowaniu wyposażenia wnętrza wykonanego z materiałów palnych.
2. Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
 - a) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
 - b) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych,
 - c) zabezpieczeniu przed działaniem, np. odprysków spawalniczych materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.,

- d) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
 - e) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
 - f) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacji z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
 - g) sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych, przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
 - h) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in.:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki, np. drutu spawalniczego, elektrod itp.,
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego, np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac, podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
3. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
- a) dążyć do zmniejszania lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (mechanicznie, grawitacyjnie) lub przewietrzanie pomieszczeń,
 - b) na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy,
 - c) zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczonych), szczelnych opakowaniach, pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
 - d) po zakończeniu prac, wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji, tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
 - e) ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
 - f) prace w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nieprzekroczenia 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
4. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy, w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.
5. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w budynku, pomieszczeniu oraz w pomieszczeniach sąsiednich, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemonstrowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.

6. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
7. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

Obowiązki osób związanych z pracami niebezpiecznymi pożarowo z ramienia kierownictwa

Obowiązki osób związanych z pracami niebezpiecznymi pożarowo

- Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników.
- Dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac pożarowo niebezpiecznych wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń i stanowisk przewidziane w „Protokole zabezpieczenia prac...” i w „Zezwoleniu na przeprowadzenie...”.
- Sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk pracy niebezpiecznych oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć.
- Wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości, i ten fakt wpisać do „Książki kontroli prac...”
- Brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń i obiektów po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych.

Obowiązki wykonawcy prac pożarowo niebezpiecznych

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:

- Sprawdzić czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania pożaru,
- Ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w „Protokole” i „Zezwoleniu” na prowadzenie prac,
- Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania na wypadek powstania pożaru,
- Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych,
- Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego.
- Rozpoczynanie prac pożarowo niebezpiecznych tylko po otrzymaniu pisemnego „Zezwolenia”.
- Przerywanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru.
- Dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia,
- Wykonywanie wszelkich poleceń zlecniodawcy i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac.

Wzór

PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo

1. Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac:

.....

2. Technologia prac przewidzianych do realizacji:

.....

3. Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w miejscu prac:

.....

4. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

5. Rodzaj wykonywanych prac przez inne firmy w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami (miejscami) wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczeń obszarów sąsiadujących:

.....

6. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

7. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

8. Środki i sposoby alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:

.....

9. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:

.....

10. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:

.....

11. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:

.....

Podpisy członków komisji:

L.p.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis

..... data

(miejscowość)

Wzór

Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Miejsce pracy (kondygnacja, pomieszczenie, instalacja):

.....

2. Rodzaj pracy:

.....

3. Czas pracy (wyszczególnić dni i godziny):

.....

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):

.....

6. Środki zabezpieczenia:

- przeciwpożarowe:
- bhp:
- inne:

7. Sposób wykonywania pracy:

.....

8. Osoby odpowiedzialne za:

Stwierdzam wykonanie:

(podpis)

(imię i nazwisko)

Stwierdzam wykonanie:

(podpis)

(imię i nazwisko)

Stwierdzam wykonanie:

(podpis)

(imię i nazwisko)

Przyjąłem do wykonania:

(podpis)

(imię i nazwisko)

UWAGA: niepotrzebne skreślić

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac w dniu(ach)..... od godz. do godz.

(zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w p. 8)

.....

Wnioskujący

.....

Przewodniczący komisji

10. Prace zakończono w dniu..... o godzinie.....

.....

Wykonawca

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

.....

Podpis

.....

Podpis

Uwaga: odbierający przekazuje zezwolenie przewodniczącemu komisji celem włączenia do akt.

10. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi

Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi odbywa się w drodze szkoleń jako część składowa szkolenia wstępnego BHP.

W ramach szkolenia okresowego należy omówić następujące zagadnienia:

- zagrożenie pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
- Zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru,
- Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacyjne,
- Podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia ppoż.,
- Znajomość zasad praktycznego użycia sprzętu pożarniczego i urządzeń ppoż.

Szkoleniem objęci są wszyscy pracownicy, których obowiązkiem jest uczestnictwo w szkoleniu.

Nowozatrudnieni pracownicy będą zapoznawani z postanowieniami "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego", po szkoleniu wstępnym z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Dokumentację szkolenia przeciwpożarowego stanowi oświadczenie pracownika, które załącza się do akt osobowych.

Wzór

....., dnia r

Imię i Nazwisko osoby przeszkolonej

.....

.....

/nazwa zakładu i adres/

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie w/w Obiektu pod adresem jak wyżej, a w szczególności znane są mi zasady i sposoby:

- zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów na stanowisku i w miejscu pracy,
- postępowania na wypadek powstania pożaru,
- użycia podręcznego sprzętu gaśniczego na stanowisku pracy,
- instrukcji postępowania na wypadek powstania pożaru.

.....
/podpis składającego oświadczenie/

.....
/podpis prowadzącego
szkolenie/

Przyjęto do akt personalnych, dnia r.

11. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami

Obowiązki Zarządcy

1. Wyposażyć obiekt i teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
2. Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
3. Zapewnić konserwacje oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne działanie,
4. Przygotować obiekt do prowadzenia akcji ratowniczej,
5. Zaznajomić podległych pracowników z przepisami przeciwpożarowymi, instrukcjami, wytycznymi oraz czuwać nad ich przestrzeganiem,
6. Ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego zagrożenia,
7. Zorganizować przeszkolenie pracowników w zakresie znajomości zagrożeń pożarowych, zasad zapobiegania pożarom, postępowania w przypadku powstania pożaru, zasad prowadzenia bezpiecznej ewakuacji,
8. W stosunku do pracowników nieprzestrzegających przepisów przeciwpożarowych stosować sankcje służbowe i dyscyplinarne,
9. Utrzymywać pomieszczenia budynku w należyтым stanie bezpieczeństwa pożarowego,
10. Wyposażyć budynek i pomieszczenia w normatywną ilość sprzętu gaśniczego oraz dokonywanie przeglądów i konserwacji tego sprzętu oraz urządzeń przeciwpożarowych,
11. Zaopatrzenie pomieszczeń obiektu w instrukcje przeciwpożarowe i alarmowe na wypadek powstania pożaru,
12. W przypadku powstałych uszkodzeń instalacji lub urządzeń technicznych należy podjąć niezwłocznie naprawy,
13. Nadzorowanie przestrzegania przez pracowników i użytkowników przepisów przeciwpożarowych a także postanowień instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,
14. Zapewnienie ładu i porządku na drogach komunikacyjnych wewnątrz i na zewnątrz budynku służących celom ewakuacji ludzi i mienia,
15. Nadzorowanie czyszczenia przewodów spalinowych i eksploatacyjnych kotłowni,
16. Prowadzenie akcji ewakuacyjnej wszystkich osób przebywających w obiekcie w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia,
17. Współpraca z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej lub dowódcą Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej

Obowiązki stałych użytkowników obiektu

1. Przestrzeganie regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych,
2. Dbanie o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz utrzymanie należytego porządku i czystości w pomieszczeniach i na stanowisku pracy,
3. Uczestniczenie w szkoleniach przeciwpożarowych,
4. Sprawdzenie po zakończeniu pracy swojego stanowiska oraz pozostałych pomieszczeń po opuszczeniu przez wszystkich użytkowników,
5. Znajomość zasad użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń gaśniczych,
6. Niepozostawianie bez nadzoru urządzeń elektrycznych nieprzystosowanych do ciągłej eksploatacji i wymagającej nadzoru.

12. Instrukcja alarmowania

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA

1. Bezzwłocznie zawiadomić:

a) Państwową Straż Pożarną	tel. 112
b) Pogotowie Ratunkowe	tel. 112
c) Policję	tel. 112
d) Kierującego Akcją Ratowniczą	tel.

2. Przystąpić natychmiast do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym.

3. Rozpocząć ewakuację zagrożonych osób i mienia.

4. O ile to możliwe wyłączyć dopływ energii elektrycznej i gazu.

5. Po dojeździe na miejsce zdarzenia jednostek ochrony przeciwpożarowej udzielać konkretnych informacji Kierującemu Działaniami Ratowniczymi na temat:

- a) źródła pożaru,
- b) osobach zagrożonych znajdujących się w obiekcie, jeśli taka sytuacja zaistnieje,
- c) punktu czerpania wody,
- d) rozmieszczenia sprzętu pożarowego i ewakuacyjnego,
- e) punktów specjalnie niebezpiecznych pożarowo.

7. Bezwzględnie przestrzegać poleceń wydanych przez Kierującego Działaniami Ratowniczymi.

W momencie zaistnienia zagrożenia oraz podejmowanych działań ratowniczych należy zachować bezwzględny spokój i w możliwy sposób przeciwdziałać powstawaniu paniki.

13. Przepisy w zakresie ochrony ppoż.

Przepisy

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 869 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 sierpnia 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które funkcjonariusze pożarnictwa pełniący służbę w Państwowej Straży Pożarnej są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego oraz warunków i sposobu wydawania upoważnień (Dz. U. Nr 156, poz. 1529)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719 z późn. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225)
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2005 r. w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz osób uprawnionych do ich przeprowadzania (Dz. U. Nr 225, poz. 1934)
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz.U. Nr 143 poz. 1002 z późn. zm.)
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030)
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie uzgadniania projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego, projektu technicznego oraz projektu urządzenia przeciwpożarowego pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. poz. 1722)
10. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2021 r. poz. 2008)
11. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z. 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.)

14. Załącznik nr 1 Terminy przeglądu sprzętu p.poż/inne

Lp.	Rodzaj czynności	Termin
1.	Aktualizacja instrukcji bezpieczeństwa pożarowego	Co najmniej raz na 2 lata
2.	Pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej	Co 5 lat
3.	Pomiar napięć i obciążeń w instalacji elektrycznej	Co 5 lat
4.	Sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwpożarowej w instalacji elektrycznej	Co 5 lat
5.	Badanie instalacji odgromowej	Co 5 lat oraz po każdym uszkodzeniu
6.	Kontrola stanu technicznego przewodów wentylacyjnych	1 raz w roku
7.	Kontrola stanu technicznego przewodów kominowych	2 razy w roku
8.	Konserwacja gaśnic	1 raz w roku
9.	Przegląd hydrantów wewnętrznych i zewnętrznych z pomiarem ciśnienia i wydajności	1 raz w roku
10.	Próba ciśnieniowa węży hydrantowych	Co 5 lat
11.	Kontrola poprawności zadziałania oświetlenia awaryjnego (ewakuacyjnego)	1 raz w roku
12.	Kontrola poprawności zadziałania przeciwpożarowego wyłącznik prądu	1 raz w roku
13.	Kontrola poprawności zadziałania systemu sygnalizacji pożaru	4 razy w roku
14.	Kontrola poprawności zadziałania systemu oddymiania i odprowadzania ciepła	2 razy w roku
15.	Kontrola sprawności drzwi przeciwpożarowych	1 raz w roku